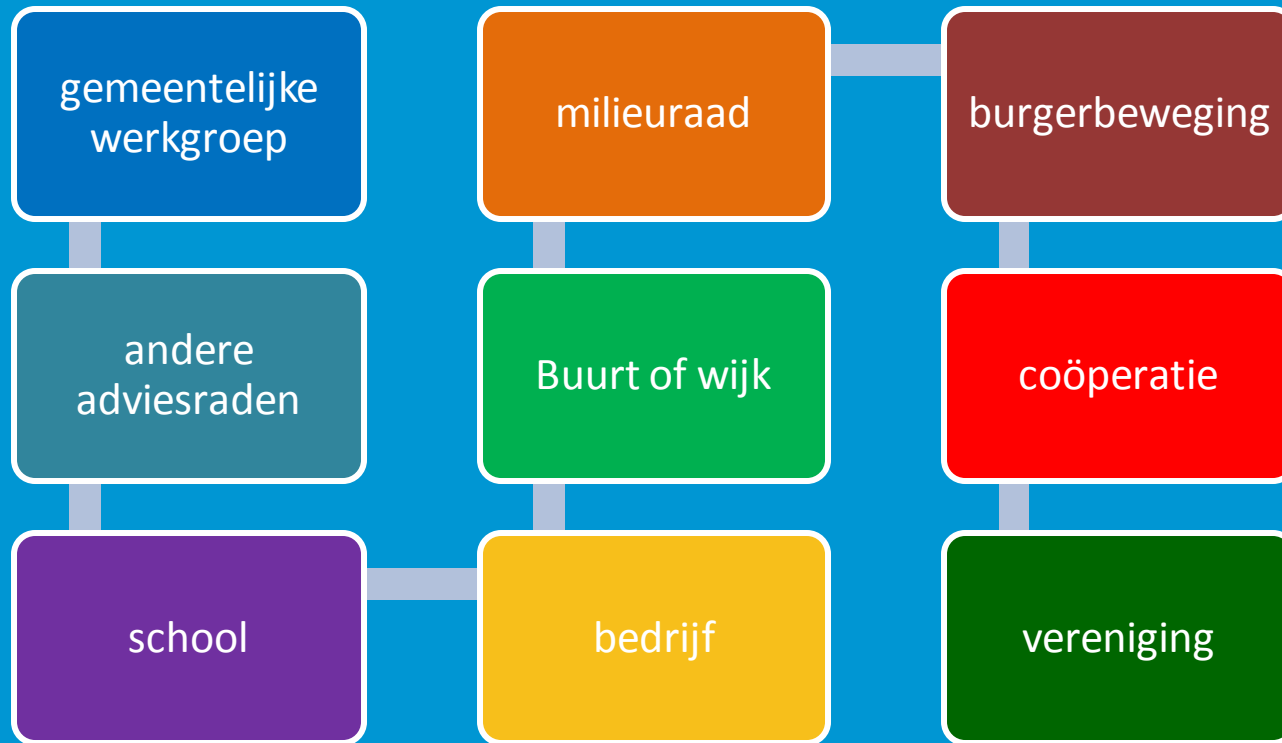

Samen sterk in Energietransitie

4 juni 2019

Aan de slag met de eigen gemeenschap

Hoe vorm je een (klimaat)groep / burgerbeweging ?

Hoe begin je er aan ?

- Organiseer een info-avond met interessante spreker of film of ...
- Verzamel enkele mensen en zet een creatieve actie op in de publieke ruimte : met fietsen, bakfietsen, caravan, tentje, ...hang daar zonnepanelen op,... prettig gestoord en vriendelijk.
- Creatieve flyer/poster met oproep : FB, Whatsapp, twitter, ... in café's
- Actie ism Youth for Climate
- Organiseer een uitstap naar een windpark

Hoe vorm je een (klimaat)groep / burgerbeweging ?

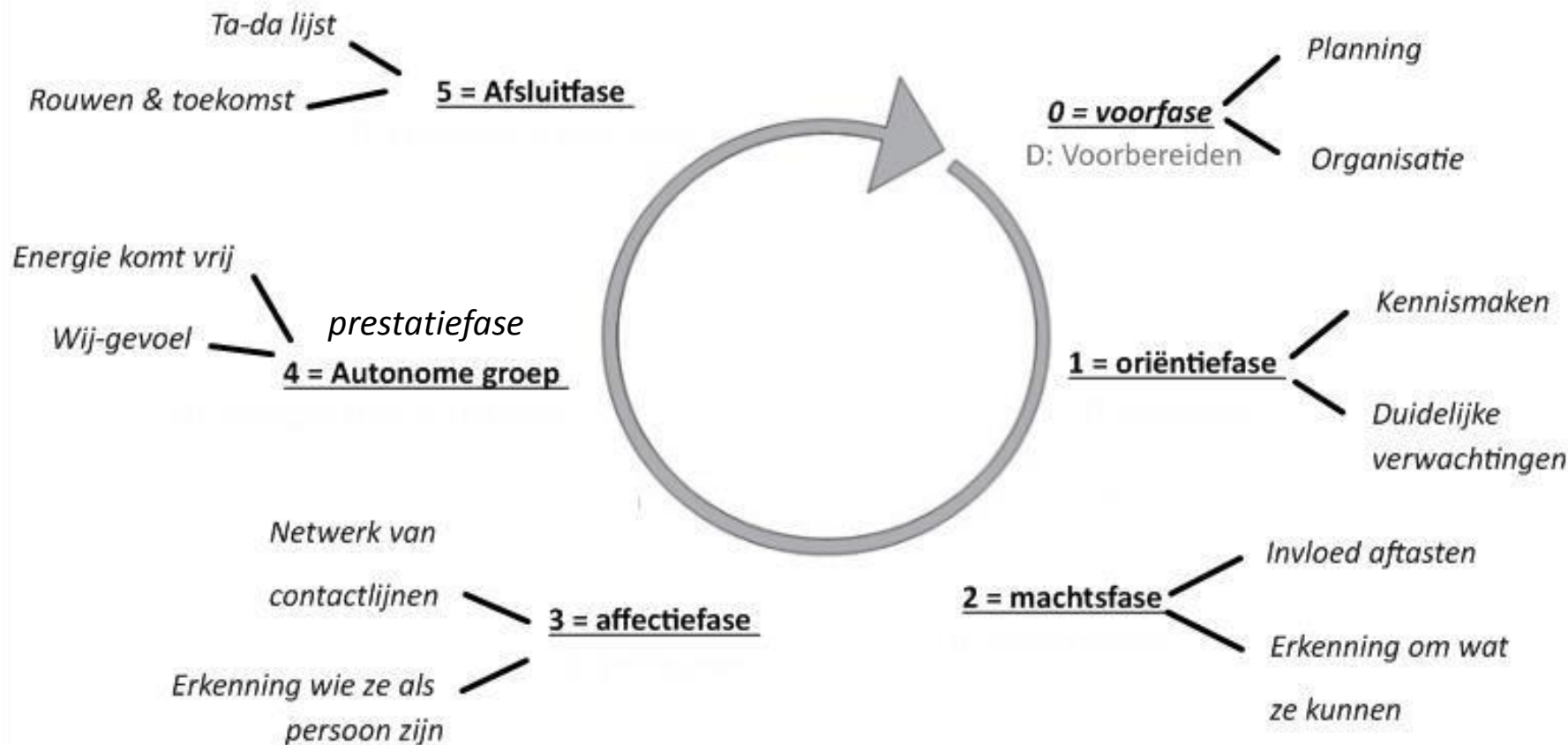
1. Wat willen jullie precies doen?
2. Waarom willen jullie dit doen?
3. Wat willen jullie graag bereiken?
4. Wie ga je betrekken?
  - Wie worden de trekkers?
  - Voor wie willen jullie dit project opzetten?
  - Met wie willen jullie samenwerken om dit project te realiseren?

Hoe vorm je een (klimaat)groep / burgerbeweging ?

5. Wanneer ga je wat precies doen?
6. Welke middelen heb je nodig?
7. Hoe willen jullie je project bekendmaken?
8. Klopt heel het plaatje?
9. Hoe zien jullie de verderzetting van het project?

De 5 cyclische fasen die elkaar overlappen

Hoe blijf je een groep ?

Toets de **haalbaarheid**: inzet van medewerkers, tijd, geld, middelen,

Maak een concreet actieplan

Duidelijk en realistische doelstellingen

Flexibel - laat ruimte voor initiatief

Inventariseer de aanwezige competenties en zet die juist in (tot ieders tevredenheid)

Zorg voor voldoende **draagvlak**

Check geregeld je actieplan en stuur bij indien nodig

Focus op je eigen doelstellingen en laat je niet afleiden door discussies, tegenslagen, andere dynamieken... verspil geen negatieve energie

Daarvoor is **creatieve communicatie** belangrijk

Organiseer je eigen applaus

Transparantie

Zorg dat het plezant blijft : humor, vriendschap, uitstap, drankje,...

Steeds blijven zoeken naar **nieuwe (jonge) medewerkers**

Overal coöperaties oprichten ?

Coöperaties

- "Coöperaties zijn **ondernemingen*** waarbij het vervullen van gemeenschappelijke behoefte(n) centraal staat.
- Coöperaties onderscheiden zich van andere ondernemingsmodellen door deze **doelmaximalisatie**, die primeert op winstmaximalisatie.
- Startkapitaal CVBA : **Minimumstartkapitaal van 18.550 euro.**

Coöperaties: een 'waardengedreven' bedrijf

De **6 coöperatieve waarden**: zelfhulp, zelfverantwoordelijkheid, democratie, gelijkheid, gelijkwaardigheid en solidariteit

De **7 ICA-principes** zijn het DNA van coöperaties wereldwijd:

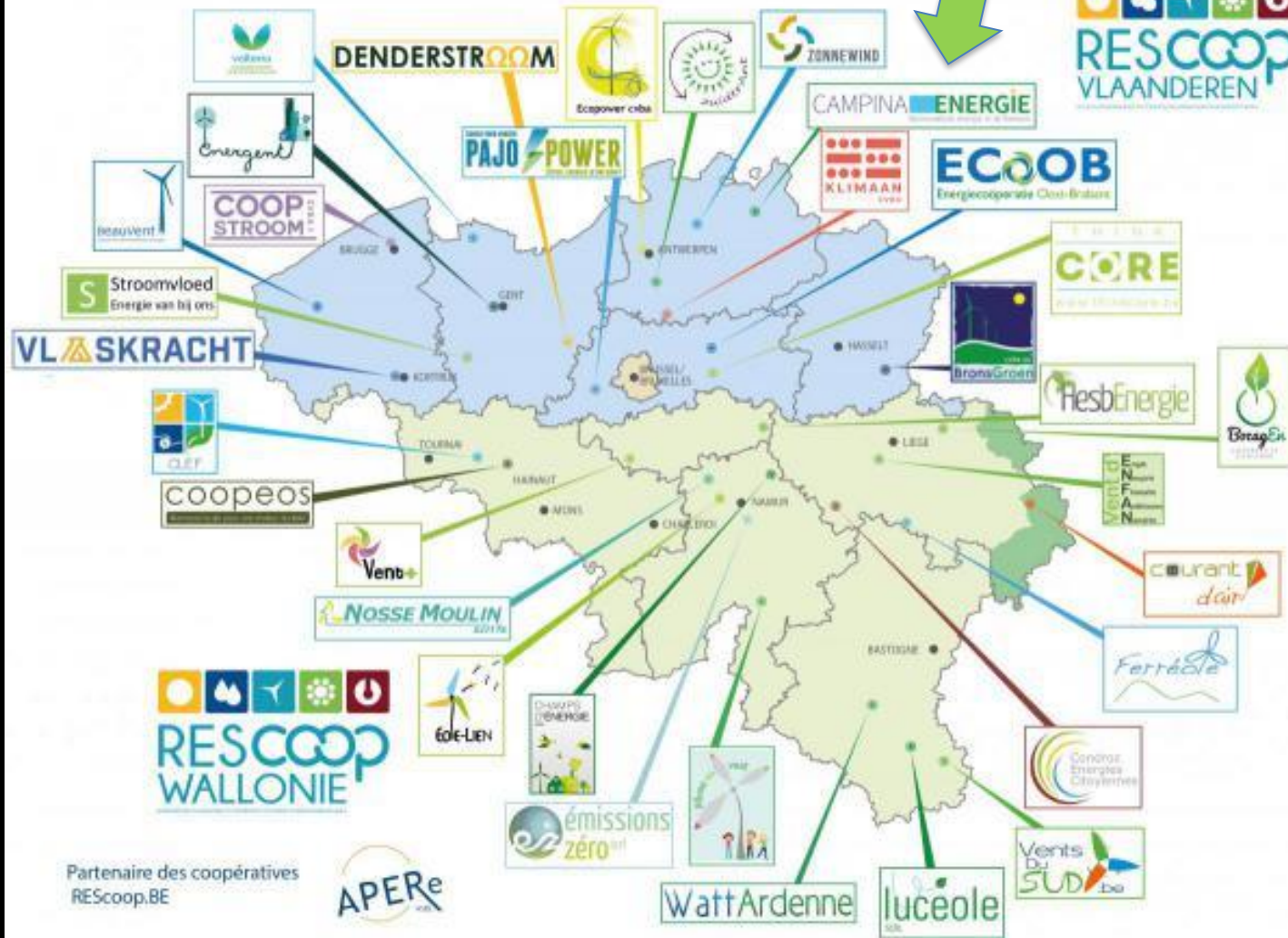
1. Vrijwillig en open lidmaatschap
2. Democratische controle door de leden
3. Economische participatie door de leden
4. Autonomie en onafhankelijkheid
5. Onderwijs, vorming en informatieverstrekking
6. Samenwerking tussen coöperaties
7. Aandacht voor de gemeenschap

CAMPINA ENERGIE

Hernieuwbare energie in de Kempen

Een voorbeeld

Doel van Campina Energie cvba (art. 3)

- 1. Zelf investeren = **mee produceren**, beheren én leveren
- 2. Deel **winst uitkeren** aan coöperanten = betere verdeling van lusten en lasten
- 3. Ondersteunen bij **energiebesparing** = extra winst voor coöperanten
- 4. Deel winst **herinvesteren** in nieuwe én sociale projecten = meer maatschappelijk rendement

Een voorbeeld : Pampero Wind Turnhout:

- Eneco vroeg Turnhout vergunning voor 2 WT op Turnhout Zuid
- Schepencollege beslissing van Turnhout: 20 % burgerparticipatie
- Eneco is daar toe bereid
- Eneco (60 %), IKA* (20 %) en Campina Energie (20 %)* richtten de SPV Pampero Wind op en realiseerden het project.
- Schepencollege wil de 20% regel toepassen op alle nieuwe vergunningsaanvragen voor energieprojecten in Turnhout

* IKA: financieringscoöperatie van Kempense en Antwerpse gemeenten.

* 20 % Pampero = 500.000 €

- En in andere gemeenten ?
  - Bij diverse contacten met gemeentebesturen dringen wij aan op een vergelijkbaar reglement.
  - Vorselaar, Herentals, Oud-Turnhout, Olen, Hulshout, Arendonk, Ravels, Vosselaar, Turnhout , Geel en Beerse delen dit principe.
  - Sommigen via een gemeenteraadsbeslissing, sommigen via een schepencollegebesluit, anderen als principe.

Campina Energie zet dus in op burgerparticipatie

- Onderzoek of een decreetvoorstel kan worden voorbereid vanuit de regio leverde nog geen resultaat op.
- Daarom : Gesprekken met IOK om bij vergunnen van projecten hernieuwbare energie minstens 20% rechtstreekse burgerparticipatie te voorzien in de 29 gemeenten van het IOK werkingsgebied.
- Opnemen van dit principe in het vernieuwde Burgemeestersconvenant
- 100% burgerparticipatie is natuurlijk het ideaal

Dorpscoöperaties ? Regionale coöperatie ?

- Een coöperatie oprichten vraagt
  - veel volgehouden inzet
  - Starkapitaal van 18.850 €
  - Sterke organisatie
  - Veel vennoten nodig : dus voldoende groot wervingsgebied
  - Vermogen op te kunnen boksen tegen grote private ontwikkelaars

Daarom beter één stevige regionale coöperatie (onderdeel van REScoop)

- Die werkt aan projecten in een regio
- Met vennoten uit de hele regio
- In overleg met lokale energiegroepen
- Die in overleg met gemeentebesturen uit de hele regio aandringt op meer burgerparticipatie

Kempen 2020 wordt Kempen 2030

Gemeentelijke
werkgroep

- Vernieuwd Burgemeestersconvenant 2019
- Gemeentelijke Klimaatactieplannen : 2020 – 2021
- Burgerparticipatie traject in alle gemeenten

Burgerparticipatie verankeren in burgemeesterconvenant

- Aanmaak handleiding voor lokale burgerparticipatie: zomer 2019
- Pilootprojecten in 2 gemeenten : herfst 2019 – voorjaar 2020
- Uitrollen naar 27 andere gemeenten:
  - Handleiding
  - Omkadering lokale groepen
  - Aanmaak tools

Nog meer interessante ontwikkelingen :

MEMORANDUM REScoop.Vlaanderen – 1/5/2019
Beleidsvoorstellen 2019-burgerenergiecoöperaties:

Maatregelen overheid als regulator:

- Vlaams decreet omgevingsenergie met tot 50% participatie via burgerenergiecoöperaties
- Specifieke banding factor voor collectief zonnedelen door lokale gemeenschap via burgerenergiecoöperaties

Clean Energy Package van de EU:

De EU richtlijn 2018/2001 ter bevordering van de hernieuwbare energie (21/12/2018): wettelijke mogelijkheden voor een ander energielandschap.

- HEG: Hernieuwbare energiegemeenschap
- BEG : Burger Energie Gemeenschappen

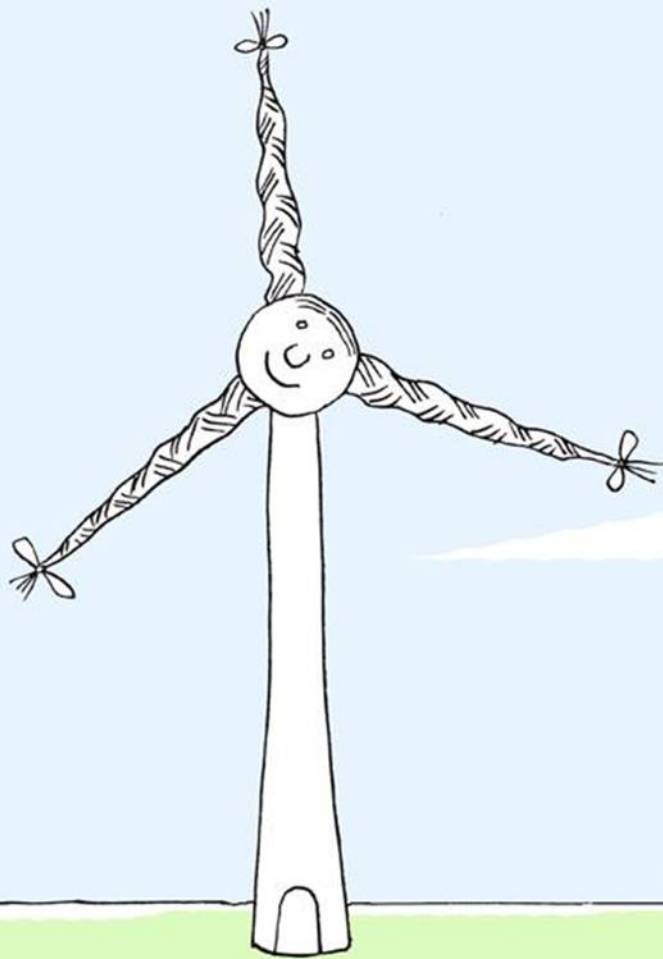
De richtlijn (EU)2018/2001 ter bevordering van hernieuwbare energie van 21 december 2018 met haar definitie van “Hernieuwbare Energie Gemeenschappen” (HEG’s) vormt een basis om in het Vlaamse energielandschap (letterlijk en figuurlijk) een gelijkspelveld te creëren voor enerzijds burgerinitiatieven en anderzijds commerciële markspelers en energiemultinationals. Via de ICA-definitie & principes voldoen burgerenergiecoöperaties (REScoops) volledig aan de Europese definitie van HEG’s

Meer info:

www.rescoopv.be/sites/default/files/MEMORANDUM%20%202019%20REScoop_Vlaanderen_def.pdf

Wat kan een gemeentebestuur doen om burgergroepen te ondersteunen ?

- Samenwerking stimuleren binnen de gemeente : partijen, ambtenaren , adviesraden, burgers,...
- Logistieke ondersteuning van burgergroepen : locaties, personeel, materieel, financieel,...
- Milieuraad openstellen voor (geïnteresseerde en betrokken) burgers
- De SDG's als uitgangspunt nemen voor lokale klimaatwerking
- Burgemeestersconvenant 2030 tekenen en klimaatactieplan opstellen (2021)
- Eigen gronden ter beschikking stellen voor windturbines (dorpsmolen)
- Eigen daken ter beschikking stellen voor PV
- Zonnedeelgroepen stimuleren (cfr Energent)
- Europese richtlijnen opvolgen (HEG)
- Gemeenteraadsbesluit maken om burgerparticipatie op te leggen bij projecten
- Bevolking informeren: infobladen, expo's, hoorzittingen, bezoeken,...

CAMPINA FÖR KLIMATET